

וישלח חט"ו שיחה א'

יעקב התכונן למלחמה ("ויחץ") לפני שהתפלל, כי "ויחץ הוא הכנה לתפילה, שלאחרי שהבדיל בין הצאן והרועים לבין משפחתו היה יכול להתפלל שה' יקיים הבטחתו. וזהו שאמר בוודאות "והיה המחנה הנשאר לפליטה", כי על המחנה דמשפחתו היה לו הבטחה מהקב"ה.

ברש"י (לב, ט): "והיה המחנה הנשאר לפליטה: על כרחו כי אלחם עמו, התקין עצמו לשלושה דברים לדורון לתפילה ולמלחמה, לדורון ותעבור המנחה על פניו, לתפילה אלוקי אבי אברהם, למלחמה והי' המחנה הנשאר לפליטה".

מפרשי רש"י: הלשון "והיה" משמעה ודאות, ולכן מפרש רש"י "כי אלחם עמו" שזהו הוודאות. אך צריך להבין דלכאורה גם כאשר "אלחם עמו" אין וודאות שינצח במלחמה והמחנה הנשאר יהי' לפליטה? ומדוע צריך רש"י לפרש "התקין עצמו לשלושה דברים" הרי זה נתפרש בכתוב. ומהו הלשון "התקין" ולא לשון הרגיל הכין.

וכשמביא את הפסוקים דהג' דברים, הנה בדורון מביא את הפסוק שבו שלח את המנחה בפועל, ואילו בתפילה ובמלחמה מביא את הפסוק דההכנה ("אלוקי וגו'") הוא רק ההכנה לתפילה. ובענין המלחמה הי' צריך להביא את הפסוק ("ויחץ וגו'").

והביאור: כשאדם נמצא בסכנה צריך להתפלל לפני שעושה ענינים על פי טבע. ולפי זה קשה מדוע התכונן יעקב למלחמה - "ויחץ וגו'" - לפני התפילה? ולכן צריך לומר ש"ויחץ" הוא הכנה לתפילה, שע"י "ויחץ את העם כו' לשני מחנות" - שהבדיל בין הצאן והרועים וכו' לבין נשותיו וילדיו ובני ביתו השייכים אליו - ועל ידי זה הי' לו וודאות שהמחנה הנשאר יהי' לפליטה, כי ה' הבטיחו שבני ביתו ינצלו. (דהנה צריך לומר שכל בני ביתו היו במחנה אחד כדמוכח מהמשך הסיפור "וישם את השפחות וכו' ואת לאה וכו' ואת רחל וכו'" שהיו כולם ביחד).

והנה, הלשון "התקין" מורה שהיה עליו לתקן ולפעול על עצמו. ולכן מביא רש"י פסוקים אלו דוקא, ש"ויעבור המנחה על פניו" מלמדנו שהיה שרוי בכעס שהיה צריך לכל זה. ואף ש"אני ירא שמא משהבטחתני נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להימסר ביד עשו", מ"מ "התקין עצמו" לתפילה, ועד שהוסיף "היטב איטיב" - "היטב בזכותך איטיב בזכות אבותיך" - שהתפלל בזכות אבותיו. ומביא את המלחמה לבסוף כי זה הי' הדבר הכי קשה עבורו - "וירא שמא יהרג ויצר שמא יהרוג אחרים".

וטעם הקדמת הדורון לתפילה (אף ששלח את הדורון לאחר תפילתו) הוא כי תוכן ענין הדורון – למצוא חן בעיניך – עשה מיד בהתחלה בשילוח המלאכים. דהנה עד שלא חזרו אליו המלאכים לא ידע יעקב שישנו סכנה, כי כוונתו היה רק למצוא חן, ולכן שלח את המלאכים לפני שהתפלל כי לא ידע שישנו סכנה.

מיינה של תורה: התקין עצמו לשלושה דברים בבת אחת. ובעבודת ה': כדי לנצח את הלעומת זה צריך ג' מדות דקדושה ("דורון" – אהבה, "מלחמה" – גבורה, "תפילה" – רחמים) נגד מדה אחת דלעומת זה (עשו – גבורה דקליפה).

וההוראה: כשצריך להציל את ילדי ישראל מיד חינוך של עשו אינו יכול להסתפק בטבעו אלא צריך להתקין עצמו - לשנות את עצמו - בעל כרחו.